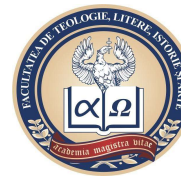

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA din București
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3 Departamentul	Limbă, Literatură, Istorie și Arte
1.4 Domeniul de studii universitare	FILOLOGIE
1.5 Programul de studii universitare	Tendințe actuale ale limbii și literaturii române
1.6 Ciclul de studii universitare	Masterat
1.7 Limba de predare	Română
1.8 Locația geografică de desfășurare a studiilor	Pitești

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	METODE ȘI TEHNICI ÎN LEXICOLOGIA ACTUALĂ						
2.2 Titularul/ii activităților de curs	Lect. univ. dr. Alina-Maria Ungureanu						
2.3 Titularul/ii activităților de seminar / laborator/proiect	Lect. univ. dr. Alina-Maria Ungureanu						
2.4 Anul de studii	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	V	2.7 Statutul disciplinei	Ob ¹
2.8 Categoria formativă	S ²	2.9 Codul disciplinei	UPB.23.M1.O.02-03				

3. Timpul total (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					22
Pregătire seminarii/ laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutorat					4
Examinări					4
Alte activități (dacă există):					
3.7 Total ore studiu individual	72				
3.8 Total ore pe semestru	100 ³				
3.9 Numărul de credite	4 ⁴				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de rezultate ale învățării	-

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)/

5.1 de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura într-o sală dotată cu videoproiector, unde există conexiune la internet.
-------------------------------	---

¹ Obligatorie / Opțională / Facultativă – Se va completa conform planului de învățământ.

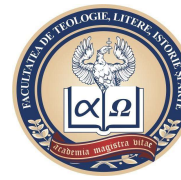
² Fundamentală / de specializare/ complementare – Se va completa conform planului de învățământ.

³ Se va calcula ținând cont că se acordă un credit pentru volumul de muncă care îi revine unui student cu frecvență la zi pentru a echivala 25/30 de ore de pregătire pentru dobândirea rezultatelor învățării.

⁴ Se va completa conform planului de învățământ.

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

5.2 de desfășurare a seminarului	Seminarul se va desfășura într-o sală dotată cu videoproiector, unde există conexiune la internet.
----------------------------------	--

6. Obiectiv general

Disciplina **Metode și tehnici în lexicologia actuală** se studiază în cadrul masteratului de **Tendințe actuale ale limbii și literaturii române** și își propune să familiarizeze studenții cu conceptele fundamentale ale lexicologiei limbii române; cunoașterea sistemului lexicologiei actuale și a principalelor metode de cercetare utilizate; cunoașterea relației dintre lexicologie și terminologie, a zonei de interferență dintre cele două ramuri lingvistice.

Disciplina abordează ca tematică specifică următoarele noțiuni și concepte de bază: lexicologie, etimologie, lexicografie, semantică, sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie, paronimie, dar și avansate precum: analiză transformațională; analiză componentială (semică), contextuală, stilistică și modalități de analiză cu aplicație la limba română.

7. Rezultatele învățării

Cunoaștere	C2. Gestionează tipologia și structura dicționarilor, glosarelor și instrumentelor lexicografice digitale.
Abilități	A2. Aplică eficient tehnicile de documentare, clasificare și stocare a informației, în vederea dezvoltării unei strategii de comunicare.
Responsabilitate și autonomie	RA 2. Adoptă o atitudine de deschidere spre instrumente moderne de investigare a fenomenului literar și lingvistic românesc și selectează informații pertinente.

8. Metode de predare

Pornindu-se de la analiza caracteristicilor de învățare ale studenților și de la nevoile lor specifice, procesul de predare va utiliza atât metode de predare expozitive (prelegerea, expunerea, explicația), cât și metode conversative interactive (conversația, dezbateră, problematizarea), bazate pe modele de învățare prin descoperire.

În activitatea de predare vor fi utilizate prelegeri pe baza unor prezentări Power Point și texte care vor fi puse la dispoziția studenților și vor fi discutate. Fiecare curs va debuta cu recapitularea capitolelor anterioare, cu accent asupra noțiunilor discutate la ultimul curs.

Prezentările utilizează imagini și scheme, astfel încât informațiile să fie ușor de înțeles și asimilat.

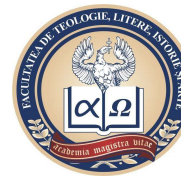
În plus, referatele realizate de studenți și prezentate în timpul cursurilor și seminarelor vor completa tabloul informațional și vor contribui la formarea capacității lor de a selecta și oferi date despre temele studiate.

9. Conținuturi

CURS		
Capitolul	Conținutul	Nr. ore
I	Lexicologia: definiție, obiective, metode	2

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

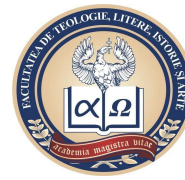
II	Sistemul lexicologiei: etimologia, lexicografia, semantica (toponime, hidronime, oronime, oiconime, hodonime, antroponime)	4
III	Relații semantice în vocabular: sinonimia, antonimia, omonimia, polisemia, paronimia	2
IV	Tipuri de analiză: tradițională; transformațională; componen- țială (semică), contextuală, stilistică	4
V	Teoria câmpurilor semantice și modalități de analiză cu aplicație la limba română	2
Total:		14

Bibliografie:

Ungureanu, Alina-Maria, *Metode și tehnici în lexicologia actuală*, suport de curs electronic
Agache, L., *Vocabularul limbii române în diacronie*, Editura Pro Universitaria, 2017;
Anscombe, J.C., *Théories et méthodes en sémantique française*, I, II, Paris, 1999;
Bidu-Vrânceanu, A., *Structura vocabularului limbii române contemporane*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986;
Bălăsoiu, C., *Probleme ale discursului raportat*, București, Editura Universității din București, 2017;
Bârlea, Gh., *Traduceri și traducători. Pagini din istoria culturii române*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2016;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Modele de structurare semantică*, Timișoara, Editura Facla, 1984;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Cuvinte și sensuri*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas;
Braga, C., *Introducere. Imaginar social și identități culturale*, în volumul *Imaginar literar*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Bogdan-Dascălu, D., Crișu Dascălu, *Gramatica poeziei române (1880-1980)*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2002;
Brousseau, A.M., Roberge, Y., *Syntaxe et sémantique du français*, Quebec, Fides, 2000;
Caragiu-Marioțeanu, M., Saramandu, N., *Manual de aromână*, București, Editura Academiei Române, 2005;
Chiperi, G., *Modele intertextuale în poezia română (cu aspecte didactice)*, (apărut în *Educația lingvistică și literară în contextul dezvoltării valorilor general-umane*, nr. 24-25, Chișinău, 2017;
Chirilă, I., *Studiu introductiv. Imaginarul religios*, în volumul *Imaginar religios*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Chivu, Gh., *Vechi texte românești. Contribuții filologice și lingvistice*, București, Editura Academiei Române, 2015;
Chivu, Gh., *O normă a limbii literare din a doua jumătate a secolului al XIX-lea: căne, mâne, pâne*, în *Limbă și cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, București, Editura Academiei Române, 2019;
Chivu, Gh., *Antim Ivireanul și unificarea limbii române literare vechi*, în vol. *Limbă și cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, București, Editura Academiei Române, 2019;
Costăchescu, A., *Pragmatica lingvistică. Teorii, dezbateri, exemple*, Iași, Editura Institutul European, 2019;
Coșeriu, E., *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2013;
Coteanu, I., Forăscu, N., Bidu-Vrânceanu, A., *Limba română contemporană. Vocabularul*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985;
Dindelegan G., P., *Substantive masive și abstracte pluralizate în limba română veche*, apărut în revista *Diacronia*, nr. 6, 2017;
Ducrot, O., *Dire et ne pas dire*, Paris, Herman, 1991;
Felecan, N., *Vocabularul limbii române*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, Editura Mega, 2004;
Frâncu, C., *Gramatica limbii române vechi (1521- 1780)*, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009;

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

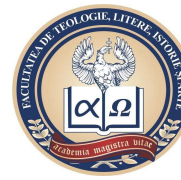

Găitănuș, Șt., *Evoluția gradăției adjectivale și adverbiale în limba română*, în *Diacronia*, nr.1, 2015;
Găitănuș, Șt., *Gramatica critică a limbii române*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2018;
Găitănuș, Șt., *Pravilele românești din secolul al XVII-lea*, în *Pravila de la Govora*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2020;
GBLR, Pană Dindelegan, G., (Coordonator), *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016;
Gânsac, A-M, *Despre traducerea toponimelor biblice în limba română*, în *ASCL*, nr.1, 2012;
Gânsac, A-M, *Teonimie românească. Concept, metodă, probleme*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2013;
Greimas, A.J., *Sémantique structurale. Recherche de la méthode*, Paris, Larousse, 1966;
Groza, L., *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas, 2004;
Groza, L., *Creativitate și expresivitate în frazeologia limbii române*, Editura Universității din București, 2017;
Ivașcu, A., *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie: limbaj, stil și discurs*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2020;
Kleiber, G., *Problèmes de sémantique. La polysémie en question*, Paris, 1999;
Lazăr, L., *Imaginarul religios în literatura română*, în volumul *Imaginar literar*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Mancas, M., *Dicționar de stilistică. Poetică, retorică, naratologie, versificație*, București, Editura Spandugino, 2022;
Mancas, M., *Lexicul afectivității și poezia românească din secolul XX*, București, Editura Universității din București, 2014;
Munteanu, E., *Studiu filologic*, în *Vechiul Testament- Septuaginta*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2016;
Neamțu, G.G., *Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și ...distincții*, Pitești, Editura Paralela 45, 2019;
Pană Dindelegan, G. (coordonator), *O gramatică a limbii române altfel*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2021;
Stoichițoiu-Ichim, A., *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică / Influențe / Creativitate*, București, Editura All, 2007;
Tullio de Mauro, *Introducere în semantică*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978;
Vasilescu, A., *Construcții reciproce*, în Pană Dindelegan, G. (coordonator), *Sintaxa limbii române vechi*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2019;
Vasilie, Em., *Elemente de teorie semantică a limbilor naturale*, București, Editura Academiei, 1970;
Zafiu, R., *101 cuvinte argotice*, București, Editura Humanitas, 2010.
Zugun, P., *Lexicologia limbii române*, Iași, Editura Tehnopress, 2000;
Wald, L., Slave, E., (Redactori responsabili), *Antologie de semantică*, București, CM al Universității București, 1976.

SEMINAR		
Nr. crt.	Conținutul	Nr. ore
1.	Organizarea lexicului românesc. Fondul principal lexical și masa vocabularului. Arhaisme. Neologisme. Regionalisme.	4
2.	Termenii tehnici și științifici. Elementele de jargon și de argou. Unități frazeologice.	2

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

3.	Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Derivarea. Compunerea. Schimbarea valorii gramaticale.	2
4.	Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile. Calcul lingvistic.	2
5.	Relațiile semantice. Sinonimia. Antonimia.	2
6.	Relațiile semantice. Omonimia. Relația dintre omonimie și polisemie. Paronimia.	2
Total:		14

Bibliografie:

Ungureanu, Alina-Maria, *Metode și tehnici în lexicologia actuală*, suport de curs electronic
Agache, L., *Vocabularul limbii române în diacronie*, Editura Pro Universitaria, 2017;
Anscombe, J.C., *Théories et méthodes en sémantique française*, I, II, Paris, 1999;
Bidu-Vrânceanu, A., *Structura vocabularului limbii române contemporane*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986;
Bălășoiu, C., *Probleme ale discursului raportat*, București, Editura Universității din București, 2017;
Bârlea, Gh., *Traduceri și traducători. Pagini din istoria culturii române*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2016;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Modele de structurare semantică*, Timișoara, Editura Facla, 1984;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Cuvinte și sensuri*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988;
Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas;
Braga, C., *Introducere. Imaginar social și identități culturale*, în volumul *Imaginar literar*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Bogdan-Dascălu, D., Crișu Dascălu, *Gramatica poeziei române (1880-1980)*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2002;
Brousseau, A.M., Roberge, Y., *Syntaxe et sémantique du français*, Quebec, Fides, 2000;
Caragiul-Marioțeanu, M., Saramandu, N., *Manual de aromână*, București, Editura Academiei Române, 2005;
Chiperi, G., *Modele intertextuale în poezia română (cu aspecte didactice)*, (apărut în *Educația lingvistică și literară în contextul dezvoltării valorilor general-umane*, nr. 24-25, Chișinău, 2017;
Chirilă, I., *Studiu introductiv. Imaginarul religios*, în volumul *Imaginar religios*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Chivu, Gh., *Vechi texte românești. Contribuții filologice și lingvistice*, București, Editura Academiei Române, 2015;
Chivu, Gh., *O normă a limbii literare din a doua jumătate a secolului al XIX-lea: căne, mâne, pâne*, în *Limba și cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, București, Editura Academiei Române, 2019;
Chivu, Gh., *Antim Ivireanul și unificarea limbii române literare vechi*, în vol. *Limba și cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, București, Editura Academiei Române, 2019;
Costăchescu, A., *Pragmatica lingvistică. Teorii, debateri, exemple*, Iași, Editura Institutul European, 2019;
Coșeriu, E., *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2013;
Coteanu, I., Forăscu, N., Bidu-Vrânceanu, A., *Limba română contemporană. Vocabularul*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985;
Dindelegan G., P., *Substantive masive și abstracte pluralizate în limba română veche*, apărut în revista *Diacronia*, nr. 6, 2017;
Ducrot, O., *Dire et ne pas dire*, Paris, Herman, 1991;
Felecan, N., *Vocabularul limbii române*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, Editura Mega, 2004;
Frâncu, C., *Gramatica limbii române vechi (1521- 1780)*, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009;
Găitânaru, Șt., *Evoluția gradăției adjectivale și adverbiale în limba română*, în *Diacronia*, nr. 1, 2015;

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

Găitănar, Șt., *Gramatica critică a limbii române*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2018;
Găitănar, Șt., *Pravilele românești din secolul al XVII-lea*, în *Pravila de la Govora*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2020;
GBLR, Pană Dindelegan, G., (Coordonator), *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016;
Gânsac, A-M, *Despre traducerea toponimelor biblice în limba română*, în ASCL, nr.1, 2012;
Gânsac, A-M, *Teonimie românească. Concept, metodă, probleme*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2013;
Greimas, A.J., *Sémantique structurale. Recherche de la méthode*, Paris, Larousse, 1966;
Groza, L., *Elemente de lexicologie*, București, Editura Humanitas, 2004;
Groza, L., *Creativitate și expresivitate în frazeologia limbii române*, Editura Universității din București, 2017;
Ivașcu, A., *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie: limbaj, stil și discurs*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2020;
Kleiber, G., *Problèmes de sémantique. La polysémie en question*, Paris, 1999;
Lazăr, L., *Imaginarul religios în literatura română*, în volumul *Imaginar literar*, Iași, Editura Polirom, 2020;
Mancaș, M., *Dicționar de stilistică. Poetică, retorică, naratologie, versificație*, București, Editura Spandugino, 2022;
Mancaș, M., *Lexicul afectivității și poezia românească din secolul XX*, București, Editura Universității din București, 2014;
Munteanu, E., *Studiu filologic*, în *Vechiul Testament- Septuaginta*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2016;
Neamțu, G.G., *Teoria și practica analizei gramaticale. Distincții și ...distincții*, Pitești, Editura Paralela 45, 2019;
Pană Dindelegan, G. (coordonator), *O gramatică a limbii române altfel*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2021;
Stoichițoiu-Ichim, A., *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică / Influențe / Creativitate*, București, Editura All, 2007;
Tullio de Mauro, *Introducere în semantică*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978;
Vasilescu, A., *Construcții reciproce*, în Pană Dindelegan, G. (coordonator), *Sintaxa limbii române vechi*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2019;
Vasiliu, Em., *Elemente de teorie semantică a limbilor naturale*, București, Editura Academiei, 1970;
Zafiu, R., *101 cuvinte argotice*, București, Editura Humanitas, 2010.
Zugun, P., *Lexicologia limbii române*, Iași, Editura Tehnopress, 2000;
Wald, L., Slave, E., (Redactori responsabili), *Antologie de semantică*, București, CM al Universității București, 1976.

Universitatea Națională de Știință și Tehnologie
POLITEHNICA București
Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența tratării subiectelor la examenul scris	examen scris	20%
10.5 Seminar	Participare	evaluare orală și scrisă	20%
	Referat		60%
10.6 Condiții de promovare			
Obținerea a 50% din punctajul aferent activității pe parcursul semestrului și a 50% din punctajul aferent examenului scris.			

Data completării	Titular de curs	Titular(ii) de aplicații
15.09.2025	Alina-Maria UNGUREANU	Alina-Maria UNGUREANU
Data avizării în departament	Director de departament	
16.09.2025	Adina-Elena DUMITRU	
Data aprobării în Consiliul Facultății	Decan	
29.09.2025	Constantin Augustus BĂRBULESCU	